

Kormányzati lépések szükségesek

Miközben a vásárlók árgus szemekkel azt figyelik, hogy a sertéshús áfájának 22 százalékos csökkentése vajon milyen mértékű áresést hoz, ezzel egy időben egyre több sertéstartó gondolkodik telepének felszámolásáról, óljai kiürítéséről. Úgy ítélik meg, hogy rajtuk már az áfa csökkentés remélt pozitív hatása sem segít. Ennek oka, hogy a sertésfelvásárlási árak az elmúlt év végén összeomlottak, pár hét alatt 20 százalékos áresés következett be, ráadásul a termelők egy része a leszállított sertéseik árát sem kapta meg, mivel a feldolgozót, ahova értékesítettek, felszámolják. Máhr András, a Mezőgazdasági Szervezők és Termelők Országos Szövetsége főtitkár-helyettese arról is szólt, hogy milyen javaslatokat tesz a MOSZ a helyzet javítása érdekében.

Hiába hirdette meg a kormány a sertésstratégiát azzal a céllal, hogy a hazai sertésállomány a jelenlegi 3 millióról 6–6,5 millióra nőjön, a gazdálkodók tartási kedve alig, vagy egyáltalán nem nőtt. Ennek számos oka van, de előjáróban érdemes leszögezni, hogy az 5 százalékos áfa bevezetését a MOSZ üdvözölte, mivel elősegíti az ágazat „fehérítését”. A korábbi kormányzati intézkedések (EKR, ENAR) is ezt a célt szolgálták, de az elmúlt években mégsem nőtt ugrásszerűen a sertéslétszám idehaza, csupán néhány tízezer darabbal több sertés van az ólakban. Ez azonban nem az állomány bővülésének köszönhető, hanem sokkal inkább a feketepecsét szűkülésének a következménye, mondta a főtitkár-helyettes.

Nem minden arany...

Az áfa csökkentésnek vannak negatív hozadécai is. A szabályozás szerint januártól kedvezőbb az ára a kicsontozott combnak és lapockának, csontos és csont nélküli karajnak és tarjának, ugyanakkor az olyan belsőségekre, és feldolgozott húsféleségekre, mint például a máj, a kolbász, a szalámi, a párizsi, már nem terjed ki az 5 százalékos áfakulcs. Jó lett volna, ha a baromfi termékeket is

bevonták volna az 5 százalékos áfakulcs körébe. Az áfa csökkentése viszont növeli a belső sertéshús iránti keresletet, a kérdés az, hogy ezt a növekvő keresletet miből elégíti ki az ágazat.

Máhr András tart attól, hogy a sertéshús importja tovább nő, és nem hazai sertéshúst kapnak a fogyasztók. Ráadásul – épp az alacsony sertésárak miatt – jelen helyzetben a termelők által is várt áfacskökkentés fogyasztói árakra gyakorolt hatása is nehezen lesz lekövethető, mivel az alapanyagár csökkenése önmagában is mérsékli a fogyasztói árakat. Így nem lehet tudni, hogy a

boltok polcain a sertéshús ára az áfacskökkentés, vagy az alapanyagár csökkenése miatt mérséklődik.

Az áfa csökkentésével jól járhat a vásárló (csökkennek a fogyasztói árak) és a termelő is (nő a kereslet), de ha az árcskökkentés nagyrészt a termelői árak csökkenéséből adódik, és az áfacskökkentés eredménye máshol csapódik le, akkor az sem a termelőnek, sem a fogyasztónak nem jó. Csak remélni lehet, hogy nem csúszik félre – a céljait tekintve általunk is támogatott – intézkedés, csupán remélni lehet, hogy nem az importhúskok fogyasztása emelkedik majd még tovább.

A csökkenés okai

Az ötéves mélypontra zuhant felvásárlási árak miatt a termelők vesztesége napról napra nő, minden segítségre szükségük van, mivel jelen pillanatban minden egyes eladott hízsértésen 4–5000 forint veszteségük keletkezik. Az objektív okok közül meg kell említeni az orosz embargó negatív hatását, ami úgy jelentkezett, hogy a lengyel és a német sertéshús, amelyek kiszorultak az orosz piacról, a magyar piacon jelentek meg, mégpedig alacsony áron.

- A MOSZ elengedhetetlennek tartja, hogy a sertéstartók területalapú támogatásait, és a zöldítést legkésőbb januárban fizessék ki.
- A Pápai Hús Kft. sertés-beszállítóinak jogos követeléseit teljes összegben térítsék meg, mivel ők nem tehetnek arról, hogy egy önkormányzati tulajdonban lévő (már konszolidált) húspari cég rosszul gazdálkodott.
- A sertés állattóljéti és tenyészkoca támogatás összeget – élve az EU adta lehetőséggel – a maximális összegre emeljék.
- Meg kell szüntetni a Vidékfejlesztési Program díszkriminalációit (eleve jelentősen csökkent a modernizációra fordítható támogatások mértéke, amelyen belül az 1275 ezer euró STÉ feletti gazdaságok csak a támogatás 20 százalékára pályázhatnak), és az alaptámogatás elvonását is.
- A kormánynak adminisztratív intézkedéseket kell hoznia az orosz embargó miatt kiesett külpiaci értékesítési lehetőségek pótlására, exportelőnyös programot kell indítania, meg kell akadályoznia, hogy az uniós feleslegeket a magyar piacon vezessék le, és hogy a magántárolásból felszabadult fagyaszott készletek dömping-áron még tovább rontsák a hazai piaci helyzetet.

Nem tesz jót a sertéstartásnak a földforgalmi törvény szabályozása sem. A takarmánytermő, és a hígrágya elhelyezésére szolgáló területeket vesztik el a gazdálkodók. A hazai sertésállomány 70–75 százalékát néhány száz szakosított telephelyen tartják, amelyek ha elvesztik a földjeiket, komoly választásra kényszerülnek. A MOSZ-nak vannak már olyan értesülései a tagjaitól, hogy csökkentik az állatállományt, sőt telepbezáráson is gondolkodnak. Tetézi a problémát az is, hogy 1200 hektár fölött elvonták a területalapú támogatást, s a nagyobb sertéstelepeket tartó gazdálkodók nem ennyit művelnek, hanem még többet. Így viszont elvesz a támogatás egy jelentős része, holott az EU éppen a gabonán, a SAPS-on keresztül kívánja az állattartókat támogatni.

Bizonytalan jövő

Máhr András azt hangsúlyozta, hogy a jelenlegi helyzetben csökken, és nem pedig nő a hazai sertésállomány. A legnehezebb helyzetben a szakosított sertéstelepeket működtető gazdálkodók vannak, annak ellenére, hogy nőtt az állattóljéti támogatás, és az anyakoca támogatást – a MOSZ javaslatára – bevezették. Ezek ugyanis nem ellenpótozzák a negatív hatásokat, mondta végezetül Máhr András.

H. GY.